

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Norrtälje tingsrätts dom den 8 februari 2019 i mål nr B 1158-18, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagare Kristina Wik
Åklagarmyndigheten
Norrorsts åklagarkammare i Stockholm

Klagande (Målsägande)

Sekretess A, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Ombud och målsägandebiträde: Advokat Klas Bjuremark
LEX Advokatbyrå HB
Box 5305
102 47 Stockholm

Motpart (Tilltalad)

Omrans Alshikh Saleh, 20010101-4736
Medborgare i Syrien
Adress hos ombudet

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Anna-Karin Sörman
Advokatfirman Anna-Karin Sörman AB
Rögårdsgatan 9
761 30 Norrtälje

SAKEN

Våldtäkt m.m.

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten
 - a) med tillämpning av 29 kap. 7 § första stycket brottsbalken dömer Omran Alshikh Saleh för våldtäkt enligt 6 kap. 1 § första stycket brottsbalken den 27 augusti 2018, övergrepp i rättssak enligt 17 kap. 10 § första stycket brottsbalken den 30 augusti 2018 och sexuellt ofredande enligt 6 kap. 10 § andra stycket brottsbalken den 27 augusti 2018.

- b) med tillämpning av 28 kap. 3 § brottsbalken bestämmer påföljden till skyddstillsyn och fängelse 2 månader.

Kriminalvården, Frivården Sollentuna, ska utse övervakare för Omran Alshikh Saleh och ansvara för övervakningen av honom.

- c) bestämmer att Omran Alshikh Saleh ska betala skadestånd till Sekretess A med 125 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på 120 000 kr från den 27 augusti 2018 och på 5 000 kr från den 30 augusti 2018, allt till dess betalning sker.

2. Omran Alshikh Saleh ska betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

3. Det som tingsrätten har bestämt om sekretess ska fortsätta att gälla.

4. Sekretessbestämmelsen i 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara fortsatt tillämplig dels på uppgifter som har lagts fram vid den del av huvudförhandlingen i hovrätten som har hållits inom stängda dörrar och som kan röja målsägandens identitet, dels på uppgifter om målsägandens identitet som finns i partsbilagan till hovrättens dom.

5. Klas Bjuremark ska få ersättning av allmänna medel med 48 508 kr, varav 30 888 kr avser arbete, 7 068 kr tidspillan, 850 kr utlägg och 9 702 kr mervärdesskatt.

6. Anna-Karin Sörman ska få ersättning av allmänna medel med 33 511 kr, varav 22 464 kr avser arbete, 3 855 kr tidspillan, 490 kr utlägg och 6 702 kr mervärdesskatt.

7. Kostnaderna under punkterna 5 och 6 ska stanna på staten.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska döma Omran Alshikh Saleh för sexuellt ofredande, våldtäkt och övergrepp i rättssak i enlighet med åtalet.

Sekretess A (målsäganden) har yrkat att hovrätten ska döma Omran Alshikh Saleh i enlighet med åtalet och bifalla hennes skadeståndsyrkande i tingsrätten. För det fall hovrätten bedömer gärningen i åtalspunkten 3 som olaga hot yrkar hon dock ersättning för kränkning endast med 5 000 kr.

Omran Alshikh Saleh har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen

Hovrätten har tagit del av samma utredning som tingsrätten. Viss ny skriftlig bevisning har åberopats, bl.a. skärmdumpar från målsägandens mobiltelefon utvisande av henne blockerade Instagram- och Snapchatkonton. Tilläggsförhör har vidare hållits med målsäganden och Omran Alshikh Saleh angående målsägandens blockering av Omran Alshikh Saleh på Instagram och Snapchat. Dessutom har nya förhör hållits med målsägandens väninna Alva Lejon och med psykologen Maria Zenger, som närvarade vid huvudförhandlingen i tingsrätten.

Skuld

Utgångspunkter för bevisvärderingen

Tingsrätten har redogjort för de allmänna utgångspunkterna för bevisvärderingen i mål av detta slag och i vilken ordning bevisningen ska prövas. Hovrätten ansluter sig till detta.

Åtalet i detta mål har sin utgångspunkt i målsägandens berättelse. Frågan om åklagarens och målsägandens bevisning är så stark att den når upp till vad som krävs för en fällande dom är därför avhängig värderingen av målsägandens berättelse. En grundförutsättning för att åtalet ska bifallas är alltså att målsägandens utsaga bedöms vara trovärdig och att hennes uppgifter anses vara tillförlitliga.

Värdering av den bevisning som har åberopats till stöd för åtalet

Hovrätten instämmer i tingsrättens bedömning att målsäganden lämnat en lång, levande, klar, detaljrik och sammanhängande berättelse. Hennes berättelse har också framstått som både nyanserad och återhållsam. Hon har även berättat om sådant som hon måste ha förstått skulle kunna vara ägnat att ifrågasätta om hon deltog frivilligt i det som utspelade sig vid brofästet. Till exempel har hon berättat att hon initialt besvarade Omran Alshikh Salehs kyss. Hovrätten anser vidare att målsäganden har lämnat en rimlig och trovärdig förklaring till varför hon följde med Omran Alshikh Saleh, inte påkallade hjälp och inte lämnade brofästet tidigare än vad som skedde. Det har inte under utredningen kommit fram att det skulle finnas några skäl för målsäganden att hitta på det hon berättat om. Hovrätten delar sammantaget tingsrättens bedömning att målsägandens uppgifter framstår som trovärdiga.

Hovrätten anser till skillnad från tingsrätten att det inte påverkar tillförlitligheten av målsägandens uppgifter att hennes berättelse inför tingsrätten i några hänseenden skilt sig från vad hon har uppgett i polisförhör under förundersökningen. Hon har nämligen hållit fast vid sin berättelse i de för gärningarna centrala delarna. Det saknas dessutom egentligt stöd för att anse att konstansbrister är ett kriterium på bristande tillförlitlighet. Därför finns det inte anledning att ifrågasätta tillförlitligheten av målsägandens uppgifter av det skälet att hon i vissa mindre betydelsefulla avseenden har ändrat sina uppgifter.

Målsägandens uppgifter får dessutom stöd av övrig av åklagaren åberopad utredning. Här vill hovrätten särskilt framhålla följande.

Den enskilt starkaste bevisningen till stöd för åtalet är förekomsten av Omran Alshikh Salehs sperma på den plats där målsäganden har påstått att det sexuella övergreppet ägt rum och Omran Alshikh Saleh fått utlösning. Av Mats Thomassons uppgifter framgår att det är fråga om förhållandevis färska spår.

Väninnan Emira Lundgren har berättat att målsäganden tätt inpå händelsen, men kanske först efter polisanmälan, berättat att Omran Alshikh Saleh utsatt henne för ett sexuellt övergrepp vid Älmstabron och att han därvid ”fingrat” henne så att hon börjat blöda. Emira Lundgren har uppgett att hon minns detta bl.a. eftersom hon blev arg över det hon fick höra. Emira Lundgren har även berättat om målsägandens förändrade sinnesstämning efter den 27 augusti 2018 och om de ”kränkingsvibbar” denna utstrålade.

Kuratorn Sofia Lind Yousefi har uppgett att målsäganden i nära anslutning till datumen för de åtalade gärningarna, dagen före polisanmälan, berättat om att Omran Alshikh Saleh trakasserat henne sedan skolstarten, sagt att han velat ha sex med henne, tafsat på henne när de åkte buss och hotat att döda henne om hon berättade om vad som hänt mellan dem.

Mentorn Sarah Fahlcrantz har uppgett att målsäganden en vecka efter de åtalade händelserna i åtalspunkterna 1 och 2 berättat att Omran Alshikh Saleh varit på henne på bussen, sagt att han ville ha sex med henne, inte accepterat att hon avvisade honom med hänvisning till sin sexuella läggning och skrivit att han skulle döda henne om hon berättade för någon vad som hänt.

Det finns inte skäl att ifrågasätta dessa vittnens uppgifter om vad som framkommit vid deras kontakter med målsäganden.

Psykologen Maria Zenger var visserligen närvarande vid huvudförhandlingen i tingsrätten men det finns inte anledning att ifrågasätta heller hennes under ed i hovrätten lämnade uppgifter att målsäganden den 7 september 2018 berättat för henne om en våldtäkt och den 13 september 2018 berättat hur våldtäkten gått till samt att hon redan när de träffades den 7 september 2018, efter det att målsägandens mamma dagen

innan bokat en akuttid, haft sänkt stämningläge, ökad ångest och ökad nedstämdhet i förhållande till när de träffats under sommaren 2018.

Skärmdumparna från Snapchat och Instagram stöder vidare målsägandens berättelse om att hon och Omran Alshikh Saleh haft kontakt med varandra och, även om det inte kan sägas när, att hon sedan valt att blockera hans konton.

Målsäganden har alltså direkt i anslutning till den 27 augusti 2018 påverkats i sin sinnesstämning och berättat för flera personer att något hänt men först knappt två veckor därefter berättat om det sexuella övergreppet efter att hon övertalats att göra en polisanmälan beträffande det hon så långt berättat om. Hon har därefter vidhållit sin berättelse i centrala delar. Hovrätten instämmer i Sarah Fahlcrantz reflektion att det framstår som ologiskt att Omran Alshikh Saleh skulle hota att döda målsäganden om det enbart varit fråga om muntliga trakasserier. Även denna omständighet ger stöd för åtalet liksom den omständigheten att målsäganden blockerat Omran Alshikh Saleh på sociala medier.

Till skillnad från tingsrätten anser hovrätten mot bakgrund av det anförda inte bara att målsäganden är trovärdig utan också att hennes uppgifter framstår som tillförlitliga i avgörande delar. Hennes uppgifter får dessutom som framgått ovan stöd av övrig bevisning. Åklagarens och målsägandens samlade bevisning är därmed tillräckligt stark för att beviskravet ställt utom rimligt tvivel ska vara uppfyllt avseende att de åtalade händelserna gick till på det sätt som målsäganden beskrivit.

Värderingen av Omran Alshikh Salehs berättelse och den bevisning i övrigt som han har åberopat

Frågan är då om det som Omran Alshikh Saleh själv har uppgett och den motbevisning i övrigt som han har lagt fram leder till någon annan slutsats.

Omran Alshikh Saleh har förnekat att han överhuvudtaget haft med målsäganden att göra. I den delen är han motbevisad av övrig bevisning. Han har vidare ändrat sin berättelse efter det att han konfronterats med förekomsten av sin sperma vid brofästet,

men ändå valt att inte lämna kontrollerbara uppgifter om det påstådda besöket på platsen. Omran Alshikh Salehs berättelse rymmer över huvud taget illa med vad som kommit fram genom övrig utredning i målet. Sammantaget bedömer hovrätten att Omran Alshikh Salehs berättelse inte förtjänar tilltro och att hans berättelse därmed inte förtär värdet av den bevisning som åklagaren har lagt fram till stöd för åtalet. Inte heller ger det som vittnet Staffan Jansson har uppgett om spårsäkring skäl att ifrågasätta det som vittnet Mats Thomasson har anfört om spermabesudlingarna.

Sammanfattning av hovrättens slutsatser i fråga om bevisvärderingen

Hovrättens överväganden i fråga om bevisningen i målet leder sammanfattningsvis fram till slutsatsen att målsägandens berättelse ska läggas till grund för bedömningen om och i vilken mån Omran Alshikh Saleh har gjort sig skyldig till de gärningar som påstås i åtalet. Detta gäller även i de delar där hennes uppgifter inte har direkt stöd i annan bevisning. Det är härigenom utrett att Omran Alshikh Saleh på sätt åklagaren har påstått dels den 27 augusti 2018 under en bussfärd mellan Hallstavik och Väddö tagit målsäganden på bröstet innanför tröjan (åtalspunkten 1) och senare under Älmstabron penetrerat hennes underliv med sina fingrar och hållit fast henne (åtalspunkten 2), dels den 30 augusti 2018 via sociala medier hotat att döda henne om hon berättar om vad som hänt den 27 augusti 2018 (åtalspunkten 3).

Uppsåt och rubricering

Åtalspunkten 1 – sexuellt ofredande

Det är uppenbart att handlingen har varit av sådant slag att den kunde förväntas kränka målsägandens sexuella integritet. Den åtalade gärningen ska därmed rubriceras som sexuellt ofredande.

Åtalspunkten 2 – våldtäkt

Den sexuella handlingen har med hänsyn till kränkningens allvar varit jämförlig med samlag. För att Omran Alshikh Saleh ska kunna dömas för gärningen krävs även att

han har haft uppsåt till att målsäganden inte medverkade frivilligt. Vid denna bedömning är det, enligt vad hovrätten tidigare har angett, målsägandens berättelse om vad som har inträffat som ska tjäna som utgångspunkt. Därmed är det utrett att målsäganden inte deltog frivilligt. Genom målsägandens upprepade avvisanden, vad Omran Alshikh Saleh har känt till om hennes sexuella läggning och vad som har framkommit om att han höll fast henne med våld måste Omran Alshikh Saleh ha insett att målsäganden inte deltog frivilligt eller i vart fall att det fanns en mycket stor risk att så var fallet. Detta har dock inte fått honom att avstå från handlingen. Enligt hovrättens uppfattning står det mot denna bakgrund klart att Omran Alshikh Saleh i vart fall har förhållit sig likgiltig inför följderna av sitt handlande. Han har därmed agerat med uppsåt. Gärningen ska rubriceras som våldtäkt av normalgraden.

Åtalspunkten 3 – övergrepp i rättssak

Det är tydligt att syftet med hoten har varit, åtminstone delvis, att hindra målsäganden från att göra en polisanmälan. Gärningen ska därför rubriceras som övergrepp i rättssak.

Sammanfattning av hovrättens slutsatser i fråga om skuld och brottsrubricering

De överväganden som hovrätten har gjort i det föregående innebär sammanfattningsvis att hovrätten till skillnad från tingsrätten anser att Omran Alshikh Saleh ska dömas för de åtalade gärningarna och att de ska rubriceras som åklagaren har gjort gällande, dvs. som sexuellt ofredande, våldtäkt och övergrepp i rättssak. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Påföljd

Omran Alshikh Saleh förekommer under två avsnitt i belastningsregistret. Den 7 september 2017 dömdes han för misshandel och olovlig körning till ungdomsvård. Han är även dömd för trafikbrottslighet.

Omran Alshikh Saleh döms nu för sexuellt ofredande, våldtäkt och övergrepp i rättssak. När han begick brotten var han 17 år och sju månader. Därmed ska enligt 29 kap. 7 § brottsbalken hans ungdom beaktas särskilt vid straffmätningen. Hovrätten bedömer att straffvärdet för den samlade brottsligheten motsvarar fängelse i 2 år och 2 månader och att straffmätningens värde med beaktande av Omran Alshikh Salehs ålder vid gärningstillfällena uppgår till 9 månader.

Av ett i tingsrätten inhämtat yttrande från socialtjänsten, daterat den 4 januari 2019, framgår att Omran Alshikh Saleh sedan sommaren 2017 har varit föremål för vård enligt lagen om vård av unga; sommaren 2017 till sommaren 2018 var han placerad i ett HVB-hem, i augusti 2018 placerades han i stället i hemmet och i september 2018 placerades han på nytt i ett HVB-hem med anledning av aktuella brottsmisstankar. Av yttrandet framgår vidare att den då pågående vården i HVB-hem bedöms som gynnsam för Omran Alshikh Salehs utveckling och att Omran Alshikh Saleh samtycker till fortsatt vård enligt upprättad vårdplan. Omran Alshikh Saleh bedöms lämplig för ungdomstjänst.

Hovrätten har inhämtat ett yttrande från Kriminalvården, Frivården Sollentuna. Kriminalvården. Av yttrandet, daterat den 30 januari 2020, framgår att Omran Alshikh Saleh numera bor med sin familj, att Kriminalvården bedömer att risken för återfall är förhöjd och att det finns ett övervakningsbehov. Kriminalvården bedömer dock att en skyddstillsyn är olämplig med hänvisning till Omran Alshikh Salehs negativa inställning till stöd och behandling. Omran Alshikh Saleh bedöms däremot lämplig för och har samtyckt till samhällstjänst.

Med hänsyn till brottslighetens samlade straffmätningens värde, art och då det är fråga om återfall i brott mot person anser hovrätten att oavsett eventuellt vårdbehov kan en ungdomspåföljd i form av ungdomsvård eller ungdomsvård i kombination med antingen dagsböter eller ungdomstjänst, vilket dessutom kräver särskilda skäl med hänsyn till Omran Alshikh Salehs nuvarande ålder, inte komma ifråga. Därmed ska påföljd väljas enligt de allmänna reglerna i 30 kap. brottsbalken.

Vid val av påföljd ska rätten enligt 30 kap. 4 § brottsbalken fästa särskilt avseende vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse. Som skäl för fängelse får rätten beakta brottslighetens straffvärde och art samt att den tilltalade tidigare har gjort sig skyldig till brott.

Av 30 kap. 5 § brottsbalken framgår att presumtionen mot fängelse är särskilt stark i fråga om den som vid brottet ännu inte hade fyllt 18 år. Rätten får i sådant fall döma till fängelse endast om det finns synnerliga skäl och ska därvid i första hand bestämma påföljden till sluten ungdomsvård i stället för fängelse, vilket framgår av 32 kap. 5 § brottsbalken. Rätten får dock bestämma en annan påföljd än sluten ungdomsvård om det med hänsyn till den tilltalades ålder vid lagföringen eller annan omständighet finns särskilda skäl som talar mot att den påföljden väljs.

Våldtäkt och övergrepp i rättssak är brott av sådan art att det finns en presumtion för att döma till fängelse. Även i de fall arten bara i mindre grad talar för fängelse krävs alldeles särskilda skäl för att välja en annan påföljd när brottslighetens straffmättningsvärde motsvarar fängelse i sex månader eller mer (se bl.a. NJA 2016 s. 553 p. 20 med där gjorda hänvisningar).

Trots Kriminalvårdens bedömning anser hovrätten att det kan antas att en skyddstillsyn skulle kunna bidra till att Omran Alshikh Saleh avhåller sig från fortsatt brottslighet. Med hänsyn till brottslighetens art (våldtäkt och övergrepp i rättssak) och den samlade brottslighetens straffmättningsvärde är en skyddstillsyn dock inte en tillräckligt ingripande påföljd ens om skyddstillsynen också förenas med samhällstjänst (se t.ex. NJA 2000 s. 195). Frågan är då om ett fängelsestraff – eller i detta fall sluten ungdomsvård – kan ersättas med den påföljdskombination som föreskrivs i 28 kap. 3 § brottsbalken, dvs. skyddstillsyn i förening med fängelse. En förutsättning för att välja denna påföljd är enligt 30 kap. 11 § brottsbalken att det är oundgängligen påkallat med hänsyn till brottslighetens straffvärde eller den tilltalades tidigare brottslighet att förena en skyddstillsyn med fängelse. Även om bestämmelsen inte nämner brottets art, får kombination också användas vid artbrottslighet under förutsättning att straffvärdet är så högt att alternativet till skyddstillsyn är ett inte helt kort fängelsestraff (se NJA 2013 s. 922 och Högsta domstolens avgörande den 27 december 2019 i mål nr B 5524-18).

Om brottslighetens art, som i nu aktuellt fall, inverkar på påföljdsvalet bör det vara möjligt att välja en sådan påföljd upp till ett straffmättningsvärde som motsvarar fängelse i ett år (se NJA 2015 s. 1024 p. 30).

Mot denna bakgrund anser hovrätten att det finns förutsättningar att bestämma påföljden för Omran Alshikh Salehs brottslighet till skyddstillsyn i förening med fängelse. Den möjligheten ska därför användas. Med hänsyn till brottslighetens straffmättningsvärde ska fängelsestraffets längd bestämmas till två månader. Omran Alshikh Saleh ska alltså dömas till skyddstillsyn och fängelse två månader.

Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med det anförda.

Skadestånd

Vid denna utgång i skuldfrågan har målsäganden rätt till skadestånd av Omran Alshikh Saleh. När det gäller åtalspunkten 1 är det yrkade beloppet skäligt. När det gäller åtalspunkten 2 råder inte tvist om beloppens skälighet. Målsäganden ska därför tillerkännas yrkade belopp avseende båda dessa åtalspunkter. När det gäller åtalspunkten 3 anser hovrätten däremot att yrkat belopp inte har stöd i praxis trots att hovrätten godtar åklagarens rubricering av gärningen. Skäligt belopp är i stället 5 000 kr. Omran Alshikh Saleh ska därför förpliktas utge det beloppet. Det innebär att Omran Alshikh Saleh ska betala skadestånd till målsäganden med 110 000 kr för kränkning (5 000 kr + 100 000 kr + 5 000 kr) och 15 000 kr för sveda och värk. Totalt ska han betala 125 000 kr samt ränta. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2020-03-30

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Avenberg och Anna-Karin Winroth, referent (skiljaktig), tf. hovrättsassessorn Mattias Kumlien samt nämndemännen Anna-Lena Mehlstrand och Peter Carpelan.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Skiljaktig mening

Hovrättsrådet Anna-Karin Winroth är skiljaktig i fråga om ansvar och anför följande.

Jag delar majoritetens bedömning att målsägandens uppgifter framstår som trovärdiga och att det inte finns anledning att ifrågasätta tillförlitligheten i hennes uppgifter av det skälet att hon i vissa mindre betydelsefulla avseenden har ändrat dessa.

Det finns däremot enligt min mening andra omständigheter som gör att det bör ställas förhållandevis höga krav på styrkan av den övriga bevisning som åberopas till stöd för åtalet för att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att Omran Alshikh Saleh begått de åtalade gärningarna.

Målsäganden har nämligen berättat att hon varit deprimerad sedan hon var nio år och att detta tillstånd fördjupades under våren 2018. Psykologen Maria Zenger har uppgett att målsäganden utreddes under perioden maj till augusti 2018. Vad vittnena berättat om målsägandens sinnesstämning efter våldtäkten måste därför värderas med extra stor försiktighet. Målsäganden och Omran Alshikh Saleh har vidare känt varandra sedan flera år tillbaka – de går visserligen inte i samma klass men de har gemensamma undervisningstimmar och de åker med samma buss till skolan – och efter vad målsäganden själv berättat har det sedan länge funnits ett mer än vänskapligt intresse åtminstone från Omran Alshikh Salehs sida.

Jag delar tingsrättens bedömning att eftersom det rör sig om ett gärningspåstående om våldtäkt där det görs gällande att målsäganden inte deltagit frivilligt och även blivit fasthållen så är det dessa centrala moment i målsägandens berättelse som måste få stöd av övrig utredning.

Förekomsten av Omran Alshikh Salehs sperma på platsen ger inte något stöd för åtalet i dessa delar utan placerar honom endast på platsen under bron.

I fråga om vittnesbevisning åberopad till stöd för åtalet har väninnan Alva Lejon vittnat inte bara om ett fasthållande utan också om att målsäganden skulle ha blivit

neddragen på marken och fått blåmärken något som målsäganden själv inte berättat om i sitt förhör. Alva Lejon har vidare spontant uppgett att målsäganden för henne berättat om ett samlag där Omran Alshikh Saleh ”stoppat in sin äckliga snopp i henne”. Efter det att vittnet och målsäganden under huvudförhandlingen i hovrätten utbytt blickar har Alva Lejon dock ändrat sina uppgifter och i stället uppgett att det kan ha varit så att målsäganden för henne berättat om ”fingrar” och att Omran Alshikh Saleh ”runkade”. Väninnan Emira Lundgren har reserverat sig och berättat att hon tror att målsäganden för henne berättade att Omran Alshikh Saleh ”fingrade” målsäganden så att målsäganden började blöda. Emira Lundgren har vidare lämnat sina uppgifter med reservation för att det kanske var först efter polisanmälan som hon fick veta detta. Slutligen har Maria Zenger uppgett att målsäganden vid ett akutbesök hos henne berättade om en våldtäkt men att det kan vara så att detaljerna är vittnets minnesbilder från tingsrättsförhandlingen där hon satt med. Övriga vittnen har inte fått veta och inte heller efterfrågat några detaljer kring den sexuella handlingen.

Vittnesbevisningen ger enligt min mening inte något reservationslöst och förhållandevis starkt stöd för de centrala momenten i målsägandens berättelse. Detsamma gäller övrig åberopad skriftlig bevisning.

Åklagarens och målsägandens samlade bevisning i fråga om åtalet för våldtäkt ger alltså inte tillräckligt starkt stöd för målsägandens uppgifter för att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att Omran Alshikh Saleh begått den åtalade gärningen. Det saknas då anledning för mig att gå in på Omran Alshikh Salehs berättelse och bevisning.

Jag gör samma bedömning i fråga om det sexuella ofredandet på bussen. Det saknas även här tillräckligt starkt stöd för de centrala momenten i målsägandens uppgifter – att Omran Alshikh Saleh skulle ha tagit målsäganden på bröstet innanför tröjan – för att det ska vara ställt utom rimligt tvivel att Omran Alshikh Saleh begått den åtalade gärningen.

Sammanfattningsvis vill jag alltså fastställa tingsrättens friande dom.

Överröstad i fråga om ansvar är jag i övrigt ense med majoriteten. /

NORRTÄLJE TINGSRÄTT
Brottmålsavdelningen

DOM
2019-02-08
meddelad i
Norrtälje

Mål nr: B 1158-18

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Omrán Alshikh Saleh, 20010101-4736
Paradisvägen 9 A
194 43 Upplands Våby
Medborgare i Syrien

Offentlig försvarare:

Advokat Anna-Karin Sörman
Advokatfirman Anna-Karin Sörman AB
Rögårdsgatan 9
761 30 Norrtälje

Åklagare

Kammaråklagare Jesper Paulander
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm
Box 950
191 29 Sollentuna

Målsägande

Sekreteress A, se Partsbilaga sekretess
Sekreteress

Målsägandebiträde:

Advokat Klas Bjuremark
LEX Advokatbyrå HB
Box 5305
102 47 Stockholm

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Våldtäkt, 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 1 p brottsbalken
2018-08-27
2. Övergripping i rättssak, 17 kap 10 § 1 st 1 men brottsbalken
2018-08-30
3. Sexuellt ofredande, 6 kap 10 § 2 st brottsbalken
2018-08-27

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 5 761 21 Norrtälje	Astrid Lindgrens gata 7	0176-768 00 E-post: norrtalje.tingsratt@dom.se www.norrtaljetingsratt.domstol.se	0176-768 35	måndag - fredag 08:30-16:00

Skadestånd

Sekreteress A:s skadeståndsyrkande ogillas.

Sekretess

Med stöd av 43 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) förordnar tingsrätten att sekretessen enligt 35 kap. 12 § samma lag ska bestå för uppgifter om Sekretess A:s identitet som lagts fram vid tingsrättens huvudförhandling inom stängda dörrar. Detta innefattar såväl identitetsuppgifter som andra uppgifter som kan leda till att ovanstående sekretessmarkerade persons identitet kan klarläggas i vid förhandlingen förebringade handlingar samt ljud- och bildupptagningar. Vidare ska sekretess gälla för identitetsuppgifter och de andra uppgifter som kan leda till att ovanstående sekretessmarkerade persons identitet kan klarläggas i domsbilagan till denna dom.

Ersättning

1. Anna-Karin Sörman tillerkänns ersättning av allmänna medel med 39 993 kr. Av beloppet avser 27 600 kr arbete, 3 795 kr tidsspillan, 600 kr utlägg och 7 998 kr mervärdesskatt.
 2. Klas Bjuremark tillerkänns ersättning av allmänna medel med 34 188 kr. Av beloppet avser 23 155 kr arbete, 3 795 kr tidsspillan, 400 kr utlägg och 6 838 kr mervärdesskatt.
 3. Kostnaderna för den offentliga försvararen och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Omran Alshikh Saleh ska dömas för sexuellt ofredande, våldtäkt och övergrepp i rättssak enligt följande gärningspåståenden.

1. SEXUELLT OFREDANDE (5000-K1115051-18)

Omran Alshikh Saleh har ofredat A, på ett sätt som kunde förväntas kränka hennes sexuella integritet, genom att ta henne på bröstet innanför tröjan. Det hände den 27 augusti 2018 under en bussfärd mellan Hallstavik och Väddö, Norrtälje kommun.

Omran Alshikh Saleh begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 10 § 2 st brottsbalken

2. VÅLDTÄKT (5000-K1115051-18)

Omran Alshikh Saleh har penetrerat målsägande A:s underliv med sina fingrar, vilket med hänsyn till kränkningens allvar var jämförligt med samlag, trots att A inte deltog frivilligt. A deltog i den sexuella handlingen som en följd av att Omran Alshikh höll fast målsäganden runt kroppen. Det hände den 27 augusti 2018 under Älmstabron, Norrtälje kommun.

Omran Alshikh Saleh begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 6 kap 1 § 1 st 1 men och 3 men 1 p brottsbalken

3. ÖVERGREPP I RÄTTSSAK (5000-K1115051-18)

Omran Alshikh Saleh har med hot om våld angripit A för att hindra henne från att göra en anmälan om händelserna i åtalspunkterna 1 och 2 eller lämna uppgifter om dessa vid polisförhör. Angreppet bestod i att han via sociala medier hotat att döda målsäganden om hon berättar om händelserna, vilket varit ägnat att framkalla allvarlig rädsla för hennes personliga säkerhet. Det hände den 30 augusti 2018 på okänd plats, Norrtälje kommun.

Omran Alshikh Saleh begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 17 kap 10 § 1 st 1 men brottsbalken

I anledning av åtalet har målsäganden – som har biträtt åtalet – yrkat skadestånd av Omran Alshikh Saleh enligt följande. I anledning av gärningen i åtalspunkten 1 med 5 000 kr för kränkning, i anledning av gärningen i åtalspunkten 2 med 100 000 kr för kränkning och 15 000 kr för sveda och värk samt i anledning av gärningen i åtalspunkten 3 med 10 000 kr för kränkning. På beloppen har yrkats ränta enligt 6 § räntelagen från respektive brottsdatum till dess betalning sker.

Omran Alshikh Saleh har förnekat gärningarna och med hänvisning till sin inställning i ansvarsdelen motsatt sig att betala skadestånd till målsäganden. Han har vitsordat yrkade belopp i anledning av åtalspunkten 2 såsom skäliga i och för men inte övriga belopp. Han har godtagit sättet att beräkna räntan.

UTREDNINGEN

Omran Alshikh Saleh har hörts över åtalet. På åklagarens begäran har målsägandeförhör hållits med målsägande A samt vittnesförhör med Sarah Fahlerantz, Sofia Lind Yousefi, Emira Lundgren och Mats Thomasson. Som skriftlig bevisning har åklagaren åberopat avrapportering från kriminalsök med hund, karta och foton samt sakkunnigutlåtande avseende DNA-undersökning.

Målsäganden har åberopat samma bevisning som åklagaren.

På Omran Alshikh Salehs begäran har hållits vittnesförhör med Staffan Jansson.

Av utredningen har inledningsvis klarlagts att sperma från Omran Alshikh Saleh påträffats under en bro där målsäganden berättat att den åtalade gärningen i åtalspunkten 2 (våldtäkt) ska ha ägt rum.

Vid förhören har i huvudsak följande uppgifter lämnats.

Målsägande A: Hon och Omran började höstterminen 2018 i samma skola. Hon och Omran åkte buss tillsammans till skolan och Omran brukade stirra på henne och sätta sig bredvid henne. Måndagen den 27 augusti åkte de hem med samma buss. Hon hade hört av andra att Omran kunde vara våldsam och han hade varit aggressiv mot henne när de pratat tidigare. Hon var därför rädd för att säga emot Omran och hon vågade inte annat än att sätta sig bredvid honom. De satt långt bak i bussen och Omran berättade att han ville ha sex med henne. Hon svarade att hon inte var intresserad men han fortsatte att tjata. Av någon anledning började de diskutera hennes BH och Omran stoppade sin hand innanför hennes BH och klämde på ett bröst under ett par sekunder. Hon frågade vad han gjorde och Omran tog bort handen och sa att han inte gjorde något fel. Hon var rädd och svarade inte.

Hon och Omran steg av bussen vid Älmsta. Egentligen skulle hon ha gått av vid en senare busshållplats med hon vågade inte säga nej till Omran när Omran ville att de skulle röka under Älmstabron. Hon sa dock att hon måste gå hem eftersom man väntade på henne därhemma. Omran sa att hon ljög, och det syntes på hans kroppsspråk att han blev aggressiv. Hon ändrade då sig och följde med Omran ner till brofästet. Det kändes obehagligt att gå dit ner men hon var för rädd för att inte följa med. Hon gick förbi sina tidigare kollegor på en restaurang på vägen ner till brofästet men vågade inte kontakta dem.

De rökte varsin cigarett, Omran satt ner och hon stod upp framför honom. Sedan ställde sig Omran upp och kysste henne. Han tog också på hennes lår och rumpa. Hon blev chockad och vågade inte annat än att kyssas tillbaka. Hon kände sig dock obekvämt efter en stund och försökte dra sig undan. Hon började förstå att Omran troligen skulle försöka ha sex med henne, något som hon inte ville. Hon sa inte till Omran att hon ville ha sex. Hon visade inte heller med kroppen att hon ville ha sex. Hon kunde inte dra sig undan eftersom Omran höll hårt i hennes midja eller på hennes rumpa med båda händerna. Hon fick panik och "frös till". De sa ingenting till varandra. Omran drog henne mot väggen och han hamnade med sin rygg mot

väggen. Han knäppte plötsligt upp hennes byxor och förde in ett finger i hennes underliv. Det gjorde ont och Omran rev henne så att hon började blöda. Hon blev chockad och förstod inte vad som hände. Hon ville inte men var chockad och gjorde ingenting. Hon sa inte heller någonting förrän efter 2–3 minuter när hon sa att hon inte ville och att han skulle sluta. Omran sa att han ville att hon skulle komma. När hon sa nej, jag vill att du slutar, så slutade han, började onanera och fick utlösning. Hon sa att hon måste gå hem. Omran ville ha hennes Snapchat men när hon sa nej blev han hotfull. Hon gav då honom sin Snapchat. Omran sa att hon inte fick berätta för hans bror vad som hade hänt.

Dagarna efter skrev Omran på Snapchat att han ville ha sex med henne. Hon svarade nej. Omran blev hotfull och hon blev rädd. Omran fortsatte att försöka få kontakt med henne och kallade henne fula saker. Hon öppnade inte alla hans meddelanden. Till slut blockade hon honom. Hon fick sedan ett meddelande på Instagram där Omran undrade varför hennes kamrater hade tittat så konstigt på honom. Han undrade om hon hade berättat något och skrev att om hon berättade för någon så skulle han döda henne. Hon blev rädd och blockade honom på Instagram också. Hon trodde att han menade att hon inte fick berätta för mentorn eller någon kompis, men hon antar att han även menade att hon inte fick berätta för polisen heller.

Omran stirrade därefter på henne under några lektioner. Hon kontaktade då sin lärare och berättade att hon tyckte att det var obekvämt och att hon ville ha hjälp. Hon vågade inte gå i skolan på tisdagen efter. På onsdagen berättade hon för sin mentor att Omran stirrade på henne och hotat henne på sociala medier. På mötet med skolan och hennes föräldrar berättade hon för sina föräldrar. Skolan ville att de skulle polisanmäla men hon ville inte det. Hon var fortfarande chockad av det som hänt. På torsdagen var hon hemma och bröt ihop. Hon berättade då mer för sin mamma och pappa om vad som hänt. De bestämde då att de skulle göra en

polisanmälan. På fredagen gjordes en polisanmälan och hon sjukskrev sig under en månad. Hon mår fortfarande inte bra.

Hon berättade inte för någon om vad som hänt under bron förrän i polisförhört. Hon förstod inte själv vad hon hade varit med om. Hon ville bara ”zona ut” och befarade att ingen skulle tro på henne.

Ställd inför uppgiften att hon i polisförhör under förundersökningen berättat att Omran redan vid en tidigare bussresa sagt att han ville ha sex med henne och att han vid tillfället under Älmstabron onanerade under tiden han hade fingrarna i hennes slida uppger målsäganden att hon under förhöret i tingsrätten har berättat om händelserna såsom hon minns dem idag. Hon uppger vidare att hon inte minns att polisen för henne läste upp vad hon sagt i det första polisförhöret.

Omran Alshikh Saleh: Han åker aldrig buss ensam utan har alltid kamrater med sig. Han vet inte om målsäganden åkt med på samma buss som han. Han har dock aldrig suttit nära målsäganden eller pratat med henne. Han stiger inte av bussen på den plats som målsäganden uppgett. Han känner till målsäganden från skolan men de gick på olika linjer. Han har inte frågat om målsäganden ville gå ut på rast och han har aldrig sagt att han vill ligga med henne. Han har inte varit intresserad av målsäganden. Han har inte hotat målsäganden. Han har inte haft kontakt med henne på sociala medier. Polisen har sökt igenom hans mobil utan att hitta någon kontakt mellan honom och målsäganden. Han har inte varit under Älmstabron med målsäganden. Däremot har han varit där med en annan tjej och fått utlösning mot en vägg. Han vill inte namnge tjejen. Han minns inte när han var under bron med den andra tjejen, det var någon gång under sommaren 2018 under hans sista permission från HVB-hemmet. Han har inte berättat om händelsen med den andra tjejen för polisen. I polisförhöret sa han bara att han gjort allt möjligt under bron, t.ex. knarkat. Han tyckte inte polisen behövde veta allt.

Sarah Fahlcrantz: Hon är mentor i målsägandens klass och hade ett mentorsmöte med målsäganden den 28 augusti förra året. Mötet drog ut på tiden och några andra elever, bl.a. Omran ville att målsäganden skulle komma ut på rast. Målsäganden ville dock fortsätta mötet och Sarah meddelade Omran detta. Omran blev arg och ifrågasatte varför Sarah kunde bestämma det. När Sarah frågade målsäganden om hon hade problem med Omran svarade målsäganden att det inte var någon fara. Ingenting mer hände den dagen. En vecka senare kontaktade målsäganden henne och berättade att hon kände sig otrygg i Omrans närvaro. Målsäganden berättade att Omran varit på henne på bussen och kastat cigaretter på henne. Sarah följde med målsäganden till skolans kurator och målsäganden berättade då för kuratorn att Omran hade varit på henne och sagt att han ville ligga med henne. Målsäganden berättade vidare att hon hade sagt nej till Omran men att Omran inte ville acceptera det. Omran hade efter detta varit otrevlig mot målsäganden och hon tyckte det kändes obehagligt när han stirrade på henne. Omran skulle också ha sagt att målsäganden inte fick berätta något till någon för då skulle han döda henne. Målsäganden berättade inte om att Omran skulle ha varit fysisk mot henne. På ett möte med målsäganden och hennes föräldrar senare på eftermiddagen uppmanade skolans rektor och kuratorn målsäganden att polisanmäla det inträffade. När skolan dagen därpå ville prata med Omran och hans föräldrar om det som målsäganden berättat blev han arg och skrev ut sig från skolan.

Ställd inför de uppgifter hon lämnat i polisförhör om att målsäganden berättat för henne att Omran varit på henne och satt sig bredvid henne på bussen uppger vittnet att detta stämmer och att målsäganden berättade detta vid det andra samtalet som de hade. Vittnet uppger vidare att det kan ha varit så att målsäganden uppgett att Omran skrivit det hotfulla till henne, men idag minns hon inte hur målsäganden fick den informationen. Hon tycker dock att det verkade konstigt och ologiskt att Omran skulle hota med att döda målsäganden som en reaktion på det som målsäganden berättat att han skulle ha gjort.

Sofia Lind Yousefi: Hon arbetar som kurator på målsägandens och Omrans skola. Den 5 september i fjol kom Sarah Fahlerantz och målsäganden till henne. Målsäganden berättade att en kille hade trakasserat henne sedan skolstarten såväl i skolan som utanför skolan samt hade gjort närmanden mot henne. Han hade uttryckt att han var intresserad av att ha sex med henne men hon hade avböjt. Killen skulle därefter ha trakasserat henne genom att kalla henne för hora, kastat cigaretter på henne och knuffat henne. Han skulle också ha hotat att döda henne om hon berättade detta. Målsäganden hade inte berättat om detta för sina föräldrar och eftersom skolan redan hade ett bokat möte med målsäganden och hennes föräldrar av andra skäl togs även denna fråga upp på mötet. Målsäganden berättade för sina föräldrar vad som hade hänt och skolan uppmanade målsäganden att göra en polisanmälan.

Dagen därpå kontaktade hon och skolans rektor Omran och berättade för honom att en tjej i skolan kände sig utsatt av honom. Omran blev upprörd och uppgav att han skulle ta reda på vem som berättat detta för rektorn och att det inte skulle bli roligt. En kort stund senare meddelade Omran att han ville skriva ut sig från skolan.

Ställd inför uppgiften att hon i polisförhör sagt att målsäganden för henne uppgett att Omran tafsats på målsäganden när de hade åkt buss uppger hon att det kan stämma eftersom hon lämnade dessa uppgifter närmare inpå händelsen och då mindes allt bättre.

Emira Lundgren: Hon är mycket god vän med målsäganden även om de inte umgås lika ofta längre. Någon dag efter att det hade hänt frågade Emira målsäganden varför hon såg så ledsen ut. Målsäganden berättade då för henne att Omran hade utsatt henne för ett sexuellt övergrepp under Älmstabron. Hon tror att målsäganden sagt att Omran hade ”fingrat” henne så att hon börjat blöda. Det framkom att målsäganden inte hade varit intresserad av Omran. Målsäganden berättade snabbt om händelsen så att Emira skulle förstå.

Emira tror att målsäganden berättade om händelsen efter det att polisanmälan hade gjorts. Målsäganden ville/vågade inte gå ut, hon ville bara vara hemma och sova.

Ställd inför att hon i polisförhör under förundersökningen uppgett att målsäganden var mycket "nere" och inte ville berätta för Emira vad det var som hänt uppger Emira att hon inte minns så idag men att hon mindes bättre vid polisförhöret.

Mats Thomasson: Han är polisinspektör och arbetar med kriminalsökhundar som är utbildade för att markera för kroppsvätskor. Målsäganden pekade ut den plats där händelsen skulle ha ägt rum, vilket var vid ett brofäste. Målsäganden var inte med ner till brofästet utan pekade ut ett område som var aktuellt för sökning. Han släppte lös hunden som sprang ner till brofästet och markerade mot väggen vid brofästet och på gruset nedanför. Målsäganden var inte kvar när hunden utförde sitt arbete. En kriminalsökhund kan hitta spår som är 2–3 år gamla i inomhusmiljö. Spår utomhus är inte lika lätta att hitta eftersom utomhusmiljöer ofta är utsatta för fukt, väta eller annan nötning. Upp till en månad kan sådana spår finnas kvar. Om området är skyddat mot väder och vind kan spåren vara möjliga att hitta upp till tre månader efter att de avsatts. Besudlingen på väggen vid brofästet var mer skyddad än den i gruset. Hunden tvekade inte vid sina markeringar vilket tyder på att det inte var fråga om särskilt gamla besudlingar.

Staffan Jansson: Han arbetar som forensiker på Nationellt forensiskt center (NFC) med inriktning mot sexualbrott och annan allvarlig brottslighet. Biologiska spårs varaktighet beror på många olika faktorer; mängd, underlag, mekanisk nötning, föroreningar osv. Om besudlingen torkat in och skyddas kan den vara sökbar för DNA under lång tid. Om däremot besudlingen utsätts för fukt, solljus eller regn så löses den upp relativt snabbt. Han vet inte hur gamla spår en kriminalsökhund han upptäcka, men en hunds nos är känsligare än NFC:s metoder.

DOMSKÄL

Skuldfrågan

Allmänna utgångspunkter för bevisvärderingen

I detta brottmål, som i alla brottmål, är det åklagaren som har bevisbördan. För en fällande dom krävs det att det genom utredningen i målet är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till den åtalade gärningen. Det är därvid inte tillräckligt att målsägandens berättelse är mer trovärdig än den tilltalades och ett åtal kan inte anses styrkt endast genom att målsägandens och den tilltalades utsagor vägs mot varandra och målsägandens utsaga därvid bedöms väga tyngre. En alltigenom trovärdig utsaga från målsäganden kan emellertid, enligt Högsta domstolen, i förening med vad som i övrigt framkommit i målet – t.ex. om målsägandens beteende efter händelsen – vara tillräckligt för en fällande dom (se t.ex. rättsfallen NJA 2009 s. 447 I och II samt NJA 2010 s. 671). Högsta domstolen har därvid även angett ett antal faktorer som kan vara av betydelse vid bedömningen av en målsägandes utsaga. Om det visar sig att det sammanvägda värdet av den bevisning som har åberopats till stöd för bevistemat (gärningspåståendet) inte är så högt att det räcker för att detta ska vara styrkt, saknar bevisning som har åberopats mot temat betydelse (se rättsfallet NJA 2015 s. 702 p. 23). Det förhållandet att den tilltalade kan konstateras i något avseende ha lämnat medvetet felaktiga uppgifter kan i princip inte tillmätas värde som bevisning till stöd för att åklagarens påstående är riktigt. Först om åklagarens bevisning är tillräcklig ska den tilltalades berättelse och bevisningen som stöder denna värderas som motbevisning till det som lagts henne eller honom till last. Innan bevisbedömningen avslutas ska till sist en övergripande och slutlig sammanvägning göras.

Bedömningen av målsägandens och vittnenas utsagor

Enligt tingsrättens mening uppfyller den berättelse som målsäganden lämnat de krav på en trovärdig berättelse som har ställts upp i rättspraxis. Målsäganden har lämnat en lång, levande, klar, detaljrik och sammanhängande berättelse. Den

innehåller inga motsägelser eller svårförklarliga inslag. De uppgifter hon lämnat framstår som trovärdiga.

Försvaret har påpekat att målsägandens berättelse inför tingsrätten i några avseenden har skilt sig från vad hon har uppgett i polisförhör under förundersökningen. Hon har i polisförhör uppgett att Omran Alshikh Saleh vid en bussresa några dagar före den händelse som åtalspunkten 1 avser förklarar att han ville ha sex med henne, medan hon i tingsrätten uppgett att Omran Alshikh Saleh inte förrän under den bussresa där han tog henne på bröstet berättat att han ville ha sex med henne. Hon har vidare i polisförhör uppgett att Omran Alshikh Saleh onanerat samtidigt som han hade sina fingrar i hennes slida. Under förhöret i tingsrätten har hon uppgett att han onanerade efter det att han tagit ut sina fingrar. Dessa avvikelser påverkar i någon mån bedömningen av tillförlitligheten av målsägandens uppgifter, särskilt vad gäller händelsen i åtalspunkten 2. För att beviskravet ska anses uppfyllt måste det därför ställas förhållandevis höga krav på styrkan av den övriga bevisning som åberopas till stöd för åtalet.

Målsäganden har inte berättat för någon om händelserna i nära anslutning till att de skulle ha inträffat. Däremot har hon några dagar senare berättat för sin mentor och skolans kurator att hon känt sig trakasserad av Omran Alshikh Saleh och att han hotat döda henne om hon berättade för någon om dessa trakasserier. Några uppgifter om att hon skulle ha utsatts för sexuella övergrepp av Omran Alshikh Saleh har hon emellertid inte lämnat förrän polisförhör hölls med henne efter polisanmälan.

Målsäganden har efter det att polisanmälan gjorts även för sin väninna Emira Lundgren berättat att hon utsatts för ett sexuellt övergrepp av Omran Alshikh Saleh under Älmstabron en tid dessförinnan. Enligt Emira Lundgren har målsäganden också mått väldigt dåligt i anledning av det inträffade.

Vad dessa vittnen uppgett om vad de iakttagit och vad målsäganden har berättat för dem framstår som trovärdigt och tillförlitligt men vittnesmålen ger inte något stöd för målsägandens berättelse om de för åtalet centrala delarna, dvs. de närmare omständigheterna kring de sexuella handlingarna och hotet som övergreppet i rättssak omfattar.

Övrig utredning

Förutom den muntliga bevisningen har åklagaren och målsäganden inte åberopat någon bevisning till styrkande av de centrala delarna av gärningspåståendena. Bevisningen om spermaförekomst på platsen ger i och för sig ett mycket starkt stöd för målsägandens uppgifter om att hon varit tillsammans med Omran Alshikh Saleh under Älmstabron vid den tidpunkt som åtalspunkten 2 omfattar och att denne i samband därmed fick utlösning. Målsäganden hade annars inte kunnat peka ut platsen för besudlingen på sätt som skett. Omran Alshikh Salehs uppgifter i denna del är inte trovärdiga och framstår som en efterhandskonstruktion.

Bevisningen om spermaförekomst ger dock inget stöd för målsägandens uppgifter om den sexuella handlingen som ägt rum på platsen. Eftersom det rör sig om ett gärningspåstående om våldtäkt där det görs gällande att målsäganden inte deltagit frivilligt och även blivit fasthållen är det dessa moment i målsägandens berättelse som måste få stöd av övrig utredning.

När det gäller åtalet för sexuellt ofredande och övergrepp i rättssak kan följande omständigheter konstateras. Vid polisens förfrågan fanns det inte kvar någon film från bussens övervakningskamera från aktuell bussresa och vid tömning av målsägandens och Omran Alshikh Salehs mobiltelefoner har polisen inte kunnat hitta några meddelanden mellan de två. Enligt polisen verkade allt raderat och blockerat. Någon utredning till stöd för att meddelandena faktiskt har raderats har inte lagts fram.

Någon teknisk bevisning finns alltså inte till stöd för någon av åtalspunkternas centrala delar.

Sammanfattande bedömning

En sammanvägning av den av åklagaren och målsäganden åberopade bevisningen leder till slutsatsen att den inte är tillräcklig för att beviskravet ska anses vara uppfyllt. Det saknas då anledning att ytterligare värdera Omran Alshikh Salehs berättelse och den bevisning som han har åberopat.

Åtalet för sexuellt ofredande, våldtäkt och övergrepp i rättssak ska därför ogillas.

Skadestånd

Eftersom åtalet ogillas ska också målsägandens skadeståndsyrkande ogillas.

Övrigt

Av den offentliga försvaren och målsägandebiträdet begärd ersättning framstår som skälig och ska tillerkännas dem. Staten ska svara för dessa kostnader.

Sekretessen för målsägandens personuppgifter ska bestå.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ges in till tingsrätten senast den 1 mars 2019.

Ylva Myhrberg

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se